University Centre Saint-Ignatius Antwerp

Prinsstraat 14, 2000 Antwerp
Phone +32 (0)3/220 49 60
Fax + 32 (0)3/707 09 31

June 2008
N° 3

Biannual/Halfjaarlijks
June/Dec.

Newsletter
Nieuwsbrief

CONTENT / INHOUD

International Projects

Nationale Projecten

Chairs and Scholarships

INTERNATIONAL PROJECTS

- **In Retrospect**
  - Multiculturalism and Intercultural Communication – international workshop and conference – March 11th-12th 2008
  - Qur'an and Woman – lecture Amina Wadud – May 9th 2008
  - The Jewish Book in a Christian World – international conference – June 25th-27th 2008
- **Upcoming**
  - Summer School "Religion, Culture and Society" – Sept. 1st-7th 2008
  - Scribani Conference "Religion: Problem or Promise? The Role of Religion in the Integration of Europe" – Kosice, Slovakia, Sept. 11th-12th 2008
  - Local Relevance of Human Rights – international workshop and conference – Oct. 17th-18th 2008
  - The Concept behind the Modern University – international workshop and conference – Dec. 12th-13th 2008

NATIONALE PROJECTEN

- **Terugblik**
  - De sociale leer van de kerk – boekvoorstelling – 24 jan. en studiedagen 16 april en 18 juni 2008
  - Op zoek naar een krachtige leer- en onderwijsomgeving voor het vak rooms-katholieke godsdienst – congres – 21 en 22 feb. 2008
  - Zijn er grenzen aan een darwinistische levensbeschouwing? – lezingenreeks – 13/14 feb., 5/6 en 19/20 maart en 9/10 april 2008
  - Twee eeuwen institutionalisering Joodse gemeenschappen in België - lezing i.s.m. KVHU – 17 maart 2008
  - Mensen in de marge – lezing daklozen – 8 mei 2008
  - Secundair jezuïetenonderwijs, traditie met toekomst – congres – 24 mei 2008
- **Binnenkort**
  - Mensen in de marge – lezingenreeks – vrouwen en huiselijk geweld – 20 november 2008
  - Ontmoetingen met mystici uit de Lage landen – lezingenreeks i.s.m. het Ruusbroecgenootschap – 9 en 23 okt., 6 en 20 nov. en 4 dec. 2008

CHAIRS AND SCHOLARSHIPS

- UCSIA Chair
- Leerstoel Van Gerwen SJ

Contact:

Barbara Segaert
Scientific Co-ordinator
barbara.segaert@ua.ac.be
Phone +32 (0)3/220 45 94
www.ucsia.org

INTERNATIONAL PROJECTS

In Retrospect

- *Multiculturalism and Intercultural Communication – international workshop and conference – March 11th-12th 2008*

  In this workshop urban multilingualism was analysed from a sociolinguistic, anthropological and educational perspective in view of realistic linguistic policy options able to respond to the reality of multilingual institutional life in the city. It convened ten experts from different European cities. In extension a master class for students and a conference for a wider audience were organized.

- *Qur'an and Woman – lecture with Amina Wadud – May 9th 2008*

  Dr. Amina Wadud, prof. em. Islamic Studies of the 'School of World Studies' of the Virginia Commonwealth University, Richmond was invited for a lecture on Qur'an and Woman. Representative of the modern feminist reform discourse within Islam, she attracted a large women Muslim audience.

- *The Jewish Book in a Christian World – international conference – June 25th-27th 2008*

  This three day conference was organized in cooperation with the Institute of Jewish Studies of the University of Antwerp out of a common interest in Jewish-Christian dialogue and intellectual exchange. With the expertise of the Institute for Advanced Judaic Studies (University of Pennsylvania) and the initiative of the Museum Plantin-Moretus/Print to organize the exhibit *Hebraica Veritas: Did God Speak Hebrew?*, a multifaceted program was developed bringing together twelve international experts in three academic sessions and two public sessions for a wider audience.

Upcoming (consult www.ucsia.org for latest details)

- *Summer School "Religion, Culture and Society" – Sept. 1st-7th 2008*

  In September 2008 the fourth edition of the UCSIA Summer School on religion, culture and society takes place.
  It is evident that religion, culture and society are strongly interwoven and are crucial for understanding the contemporary world. This annual summer school wants to learn and reflect on this interconnection and offers young scholars and PhD students the opportunity to attend lectures of established researchers, to present their own work and discuss their ideas in a relaxed and open atmosphere and within a multidisciplinary framework.
  The guest lecturers of 2008 are prof. dr. Robert Hefner (Boston University), prof. dr. John Hutchinson (London School of Economics), prof. dr. Tariq Modood (University of Bristol) and prof. dr. Christian Welzel (Jacobs University Bremen).
  For more information, visit the summer school's website: www.ucsia.org/summerschool.

- *Scribani Conference "Religion: Problem or Promise? The Role of Religion in the Integration of Europe" – Kosice, Slovakia, Sept. 11th-12th 2008*

  The third conference of this European Jesuit network is organized by the partner in Slovakia, 'The Michael Lacko Centre of Spirituality East-West' and focuses on the role of religion in the integration of Europe. The 3-day program, consisting of six academic lectures, four workshops and two official

public interventions from the Church authorities and the European Commission, will be attended by members of the network, religious leaders and the local community.

- *Local Relevance of Human Rights – international workshop and conference – Oct. 17th-18th 2008*

  UCSIA organizes the international conference *The Local Relevance of Human Rights*, in collaboration with the Law Faculty of the University of Antwerp and the European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation (EIUC).
  Since the adoption of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR) on December 10th 1948, numerous international documents have reaffirmed human rights as global norms. But do human rights offer real protection when disadvantaged groups invoke them at the local level in an attempt to improve their living conditions?
  This conference examines what factors determine whether appeals to human rights that emanate from the local level, are successful or not. In this context, the conference equally reviews whether the Universal Declaration adequately responds to threats as currently defined by relevant groups, or whether a revision of some of the ideas included in the UDHR is needed in order to increase its contemporary relevance.
  For more information, check the website: www.ucsia.org/humanrights

- *The Concept behind the Modern University – international workshop and conference – Dec. 12th-13th 2008*

  The European space for Higher Education and Research that results from both the Bologna process (education) and the Lisbon strategy (research) repositions universities. Now that the Bologna process and Lisbon strategy are almost completed (2010), and because of the growing unease at universities due to the pressure to become entrepreneurial, it is time to take a closer look at these developments and especially at their implications for the public meaning of university education and university research.
  The programme will be clustered around four themes: the social and public purpose of the university, alternatives and changes in academic education, recent developments in and organization of academic research and finally academic knowledge production and dissemination in the information age.
  The aim of the conference is to look at new practices and reflections beyond entrepreneurial values and attitudes, therefore it addresses several issues. First it wants to examine why we should look for alternatives at all. To do that, it identifies problems not only in the entrepreneurial model, but also in the 'old' or traditional model it replaces. Secondly, it wants to look for new ways of organizing, practicing and conceptualizing university life. It will look for alternatives in different directions: new practices inside the university as well as practices outside the institution and practices at the borders, which may inspire university institutions.
  For more information, check the website:
  http://www.ucsia.org/main.aspx?c=*UCSIA2&n=63103&ct=61213

To subscribe contact marijke.celis@ua.ac.be or tel.: 03/220.49.60 or fax: 03/707.09.31

NATIONALE PROJECTEN

Terugblik

- *Van Rerum novarum tot global warming. Compendium van de sociale leer van de Kerk - voorstelling van de Nederlandse vertaling van het compendium en studiedagen - 24 januari, 16 april en 18 juni 2008*

  UCSIA stond samen met het International Institute Canon Triest in voor de officiële Nederlandse vertaling van het Compendium van de Sociale Leer van de Kerk. Het eerste exemplaar werd op 24 januari plechtig overhandigd aan Msgr. J. Reinert van de Pauselijke Raad voor Rechtvaardigheid en Vrede.

  Op 16 april werden de sociaal-economische aspecten van de sociale leer en de plaats van het compendium kritisch onderzocht. Prof. em. Michael Hornsby-Smith (Universiteit van Surrey) en prof. Johan Verstraeten (K.U.Leuven) wezen op het bestaan van sociaal zondige structuren en de nood aan een gepast antwoord hierop in de vorm van maatschappelijke actie complementair met individueel handelen. Jerome Vignon (Europese Commisie) stelde dat de christelijke sociale leer de EU kan sturen naar een minder utilitaire cultuur en een grotere gevoeligheid voor sociale ongelijkheid en algemeen welzijn. Prof. Michael Bouzigard (New Orleans) paste de principes van de christelijke sociale leer toe op het probleem van migratie en geldstromen tussen Mexico en de Verenigde Staten.

  Op 18 juni werd de christelijke sociale leer getoetst aan de sociaal-ethische beginselen van het jodendom, de islam, het boeddhisme en de Russisch orthodoxe leer. Prof. David Loy (Xavier University), prof. David Novak (University of Toronto), dr. Mohammed Mestiri (International Institute of Islamic Thought) en Rev. Dimitri Ageev droegen bij tot deze boeiende confrontatie.

- *Op zoek naar een krachtige leer- en onderwijsomgeving voor het vak rooms-katholieke godsdienst - congres – 21 en 22 feb. 2008*

  Op 21 en 22 februari 2008 organiseerde UCSIA het godsdienstonderwijscongres *Op zoek naar een krachtige leer- en onderwijsomgeving.* Aan de hand van lezingen, workshops en een DVD met lesfragmenten onderzocht het congres de vraag hoe een krachtige leer- en onderwijsomgeving kan ontwikkeld worden en welke criteria daarbij een rol spelen.

- *Zijn er grenzen aan een darwinistische levensbeschouwing? – lezingenreeks 13/14 feb., 5/6 en 19/20 maart en 9/10 april 2008*

  In het academiejaar 2007-2008 organiseerde UCSIA vijf lezingen onder de titel *Zijn er grenzen aan een darwinistische levensbeschouwing?* Met deze (gedeeltelijk Engelstalige) lezingenreeks onderzocht UCSIA de spanning tussen religie en wetenschap aan de hand van het voorbeeld van het darwinistische denken. Oorspronkelijk een verklarende wetenschap in het specifieke domein van de biologie, is de theorie van Darwin vandaag getransformeerd tot een paradigma met universelere aanspraken dat voor elk aspect van het menselijke leven en denken relevantie kan hebben.

  Op 13 en 14 februari 2008 kwam Daniel Nettle (docent psychologie, School of Biology and Psychology, Newcastle University) naar Antwerpen. In zijn lezing *Darwinian Explanations and Socio-cultural Processes* argumenteerde Nettle dat de tweedeling ‘evolutionaire’ verklaringen versus ‘sociale’ en ‘culturele’ verklaringen misleidend is. Naar zijn mening kunnen evolutionaire argumenten naast socio-culturele verklaringen, interessante inzichten bieden in de mechanismen die aan de basis liggen van sociale en culturele activiteiten, zoals partnerpreferenties, het mannelijke eergevoel en voedseltaboes.

De volgende sessie vond plaats op 5 en 6 maart. John Dupré (Professor of Philosophy of Science, University of Exeter and Director of Egenis, UK) sprak er over *Can Darwinism Tell Us What It Is to Be Human?* Dupré toont aan dat de kernideeën van het darwinisme sterk gevestigd zijn. Echter, hij geeft ook aan dat begrijpen hoe de mens is geworden tot wat hij is vandaag, niet uitlegt wie hij eigenlijk is (the genetic fallacy).

Op 19 en 20 maart kwam Alister McGrath (Professor of Historical Theology at Oxford University, and Senior Research Fellow at Harris Manchester College, Oxford) naar Antwerpen en sprak er over *The Evolution of God? Darwinism and Religion.* Aan de hand van het werk van Richard Dawkins' *The God Delusion* en Daniel Dennett's *Breaking the Spell* legt hij uit hoe deze atheïsten het darwinisme transformeren van een wetenschappelijke theorie tot een algemene wereldbeschouwing.

De laatste lezing *Wie is die sterkste die overleeft: over de evolutionaire oorsprong van moraliteit* werd gegeven op 9 en 10 april 2008 door prof. dr. Jan van Hooff, emeritus hoogleraar gedragsbiologie en voormalig hoofd van de onderzoeksgroep Ethologie en Socio-ecologie, Universiteit Utrecht. Hij toonde via gedragsbiologische en theoretische onderzoeken aan dat het darwinistische evolutiemodel wel degelijk de ontwikkeling kan verklaren van eigenschappen, die bijdragen tot de harmonie van sociale gemeenschappen en tot de intoming van zelfzuchtige neigingen.

- *Twee eeuwen institutionalisering Joodse gemeenschappen in België – lezing i.s.m. KVHU – 17 maart 2008*

  Prof. dr. Adriaan Overbeeke beschreef hoe de Franse overheid dag op dag 200 jaar geleden decreteerde hoe de joodse gemeenschappen zich moesten organiseren. De overheid schiep daarmee een structuur die men met consistoriaal jodendom aanduidt. De spreker schetste wat het Franse 19de eeuwse overheidsbeleid ten aanzien van de joodse gemeenschappen inhield en onderzocht of dit het hedendaagse religiebeleid kan inspireren, dan wel of er vandaag nieuwe grenzen gelden voor het overheidsoptreden.

- *Mensen in de marge – lezingenreeks – daklozen - 8 mei 2008*

  Deze vierdelige lezingenreeks, gespreid over 2008–2009, vestigt de aandacht op vier doelgroepen in de marge van de maatschappij die dreigen tussen de mazen van het bestaande sociale vangnet te vallen: daklozen, slachtoffers van huiselijk geweld, depressieve jongeren en kinderen zonder papieren. De eerste lezing over dakloosheid met interventies uit het onderzoeksveld, overheidsinstellingen, welzijnssector en belangenorganisaties bracht academische analyse, beleidsevaluatie en praktijkervaring samen voor een beperkt, eerder gespecialiseerd publiek.

- *Secundair jezuïetenonderwijs, traditie met toekomst – congres – 24 mei 2008*

  Tweehonderd toehoorders waren aanwezig op dit congres dat i.s.m. de Federatie van de oud-leerlingenbonden van de Vlaamse Jezuïetencolleges werd georganiseerd. Keynote spreker was theoloog Dominique Salin van het Centre Sèvres te Parijs, die een historische uiteenzetting gaf over het ontstaan van het jezuïetenonderwijs, tot op vandaag de grondslag van het secundair onderwijs, wereldwijd. Daarna volgden uiteenzettingen over de uitdagingen waarvoor het jezuïetenonderwijs in Vlaanderen en Europa staat binnen een context van dalende SJ-effectieven, over de ignatiaanse opvoedingspedagogiek en de moeilijkheden waarmee de schooldirectie van het Xaveriuscollege wordt geconfronteerd in een multiculturele buurt. Het programma eindigde met een panelgesprek met vier oudleerlingen en vier personeelsleden.

Binnenkort (consulteer tevens www.ucsia.org)

- *Mensen in de marge – lezingenreeks – vrouwen en huiselijk geweld – 20 november 2008*

  De tweede sessie over huiselijk geweld zal vertrekken van een Europees overzicht door Renée Römkens, hoogleraar interpersoonlijk geweld aan de Universiteit van Tilburg, gevolgd door een respons uit de Vlaamse welzijnssector en een paneldebat met vertegenwoordigers van de medische sector, de politie en crisisopvang.

- *Ontmoetingen met mystici uit de Lage landen – lezingenreeks i.s.m. het Ruusbroecgenootschap – 9 en 23 okt., 6 en 20 nov. en 4 dec. 2008*

  In deze vijfdelige cyclus, die in het najaar wordt georganiseerd in samenwerking met het Ruusbroecgenootschap (UA), staan vijf mystieke figuren en gemeenschappen uit de Lage Landen centraal: Beatrijs van Nazareth (9 okt.), Hadewijch (23 okt.), Jan Van Ruusbroec (6 nov.), Hendrik Herp (20 nov.), de zusters Agnieten (4 dec.). De lezingen bestaan telkens uit twee delen: eerst wordt de historische context geduid en daarna worden fragmenten van oorspronkelijke teksten gelezen en toegelicht.

Voor inschrijving neem contact op met marijke.celis@ua.ac.be
tel.: 03/220.49.60 of fax: 03/707.09.31

CHAIRS and SCHOLARSHIPS

- **UCSIA Chair**

  Prof. dr. Erik-Jan Zürcher bekleedde in het academiejaar 2007-2008 de UCSIA-leerstoel aan de Universiteit Antwerpen. Hij studeerde Arabisch, Turks en Nieuw-Perzisch en doctoreerde in 1984 als Turkoloog aan de Universiteit van Leiden. Zijn onderzoeksdomein is de politieke en sociale geschiedenis van het late Ottomaanse Keizerrijk en de jonge Turkse republiek. Hij is directeur van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in Amsterdam. In het kader van de UCSIA-leerstoel gaf prof. dr. Erik-Jan Zürcher op 14 mei 2008 een publieke avondlezing over *De wortels van het moderne Turkije*.

- **Leerstoel Van Gerwen SJ**

  Van Kenneth E. Goodpaster (Koch Endowed Chair in Business Ethics, University of St. Thomas) verscheen onlangs *Conscience and Corporate Culture* (Blackwell Publishers, 2006). Hij lanceerde hiermee het begrip 'teleopathie': managers die zich volledig laten meeslepen door doelstellingen op korte termijn en alle vragen over goed en kwaad aan de kant schuiven. Op 21 januari 2008 gaf hij hierover een uiteenzetting. Goodpaster meent dat ondernemers geen enkel excuus hebben om geen oog te hebben voor rechten, plichten, belangen en deugden. Het vormen en cultiveren van het geweten is volgens Goodpaster de meest betekenisvolle uitdaging van het democratische kapitalisme.

Voor inschrijving neem contact op met marijke.celis@ua.ac.be
tel.: 03/220.49.60 of fax: 03/707.09.31